PROSPEKT INFORMACYJNY
PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego

zarządzanego przez
PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne
Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie

ul. Chłodna 52, 00-872 Warszawa
www.pkopte.pl

sporządzony w Warszawie,
9 maja 2017 roku

INFORMACJA NA TEMAT WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ PKO DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYALNEGO

LIST ZARZĄDU PKO BP BANKOWY POWSZECHNEGO TOWARZYSTWA EMERYTALNEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ

Warszawa, 9 maja 2017 r.

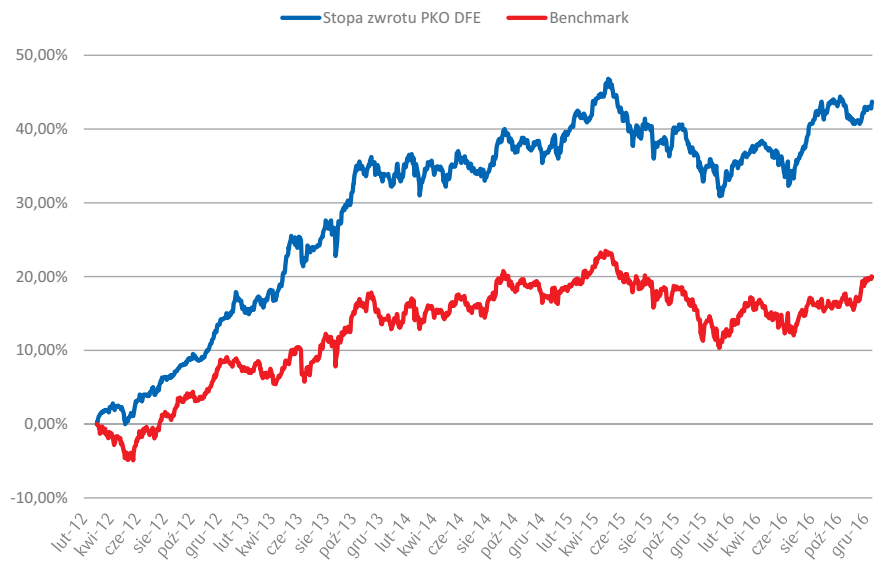
Szanowni Państwo,
przekazujemy Państwu sprawozdanie finansowe PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za rok 2016.
PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny (PKO DFE lub Fundusz) jest funduszem zrównoważonym, w ramach którego oferujemy PKO Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego oraz PKO Indywidualne Konto Emerytalne.
Miło jest nam poinformować, że PKO IKE znalazło się w gronie najlepszych IKE na rynku. Według rankingu dziennika „Rzeczpospolita" z 10 listopada 2016 r., PKO IKE otrzymało trzecią lokatę wśród indywidualnych kont emerytalnych prowadzonych przez dobrowolne fundusze emerytalne, znajdując się w gronie najkorzystniej wypadających ofert.
Celem inwestycyjnym PKO DFE jest osiągnięcie rocznej stopy zwrotu wyższej od benchmarku Funduszu (tzn. przyjętego przez PKO DFE portfela wzorcowego, umożliwiającego porównanie skuteczności inwestowania aktywów Funduszu).
W okresie od 31 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2016 roku, PKO DFE wypracował stopę zwrotu na poziomie 7,48%, podczas gdy od początku swojej działalności (tj. od 15 marca 2012 roku do 31 grudnia 2016 roku) stopa zwrotu wyniosła 43,70%. W rocznej stopie zwrotu na koniec 2016 roku PKO DFE uplasował się na czwartej pozycji wśród działających na rynku DFE. W minionym roku PKO PTE otworzyło ponad 20% więcej rachunków PKO DFE niż w roku 2015 a wartość aktywów Funduszu wzrosła dwukrotnie.
W dłuższym horyzoncie czasowym, w celu poszukiwania wyższych rentowności, PKO DFE będzie rozszerzać spektrum inwestycyjne o inne aktywa, w tym zagraniczne, przy zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa lokowanych środków.
Stopa zwrotu PKO DFE z przyjętego wzorca (benchmarku Funduszu) w okresie od 31 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2016 roku wyniosła 5,24%.
Zarówno w krótkim, jak i długim terminie, Fundusz będzie prowadził aktywną i elastyczną działalność lokacyjną, korzystając przy tym z okazji inwestycyjnych na poziomie alokacji, jak i selekcji aktywów, przy zachowaniu maksymalnego stopnia bezpieczeństwa. Fundusz będzie starannie wybierał poszczególne kategorie lokat, kierując się oceną ich potencjału wzrostowego, z uwzględnieniem akceptowanego poziomu ryzyka oraz kryteriów doboru lokat określonych Statucie Funduszu oraz przepisach prawa.
PKO DFE, w swoim założeniu, lokuje aktywa głównie w instrumenty udziałowe oraz dłużne, dążąc do osiągnięcia satysfakcjonującej rentowności dokonywanych lokat zgodnie z przyjętym portfelem wzorcowym (benchmarkiem), którym jest: w 40% - indeks akcji spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (WIG) oraz w 60% - indeks polskich obligacji skarbowych (Citigroup Poland Government Bond Index 1-3Y), przy zachowaniu maksymalnego stopnia bezpieczeństwa. Warto podkreślić, że udział akcji w portfelu Funduszu może wynosić 0%, jeżeli zarządzający Funduszem oczekuje spadku indeksu WIG.
W ten sposób Fundusz uniezależnia się od sytuacji na giełdach akcji i ogranicza ryzyko inwestycyjne.
Roczny limit wpłat dla IKE (Indywidualnego Konta Emerytalnego) w 2017 roku wzrósł w porównaniu z rokiem 2016 i wynosi 12 789 złotych. Wpłaty na IKE uprawniają do zwolnienia osiągniętych zysków z podatku od zysków kapitałowych, którego wysokość wynosi obecnie 19%.
W 2016 roku każdy z Oszczędzających mógł wpłacić na IKZE (Indywidulane Konto Zabezpieczenia Emerytalnego) maksymalnie kwotę 4 866 złotych i w efekcie, pomniejszyć swoje zobowiązania podatkowe lub uzyskać zwrot podatku nawet do 1 557,12 złotych. Limit wpłat dla IKZE w 2017 roku został określony na poziomie 5 115,60 złotych, dzięki czemu ulga podatkowa może wynieść nawet 1 636,99 złotych.
Maksymalna kwota pomniejszenia zobowiązania podatkowego za 2017 rok, przy wpłacie pełnego limitu, może wynieść:
- 920,81 zł – przy dochodzie opodatkowanym według stawki 18%,
- 971,96 zł – przy dochodzie opodatkowanym według stawki 19%,
- 1 636,99 zł – przy dochodzie opodatkowanym według stawki 32%.
Zachęcamy Państwa do systematycznego oszczędzania w ramach PKO DFE, który oferuje PKO IKE oraz PKO IKZE, stanowiącego coraz korzystniejszą, a przy tym wyważoną alternatywę dla innych długoterminowych produktów oszczędnościowo-inwestycyjnych.
Jednocześnie informujemy, że oszczędzając w PKO DFE mają Państwo stały dostęp do swoich rachunków za pośrednictwem strony www.pkopte.pl, gdzie – po zalogowaniu – mogą Państwo sprawdzić wartość zgromadzonych środków, prawidłowość danych osobowych, a także danych osób uprawnionych. Jesteśmy również do Państwa dyspozycji w Telefonicznym Biurze Obsługi Klienta pod numerem 801 10 10 10.
Z poważaniem,

Marzena Koczut
Wiceprezes Zarządu

Wojciech Rostworowski
Wiceprezes Zarządu

Informacja dotycząca wartości jednostki rozrachunkowej PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego (PKO DFE) ustalonej na dzień rozpoczęcia działalności przez fundusz, na dzień ostatniej wyceny w roku obrotowym oraz na dzień ostatniej wyceny w roku obrotowym poprzedzającym wycenę za okres ostatnich trzech lat:
Zgodnie z postanowieniem art. 169 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jednolity – Dz. U. z 2017 r., poz. 870, z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą", wartość jednostki rozrachunkowej jest ustalana przez PKO DFE w każdym dniu wyceny i według stanu na ten dzień.

PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny został wpisany do rejestru funduszy emerytalnych w dniu 13 lutego 2012 r. Zgodnie z postanowieniami art. 100 ust. 3 Ustawy, w pierwszym dniu przeliczenia, następującym po dokonaniu wpłaty pierwszej składki do PKO DFE, tj. 15 marca 2012 roku, wartość jednostki rozrachunkowej PKO DFE wynosiła 10 złotych.
W dniu 31 grudnia 2016 roku wartość jednostki rozrachunkowej PKO DFE wynosiła 14,37 zł.
W dniu 31 grudnia 2013 roku wartość jednostki rozrachunkowej PKO DFE wynosiła 13,37 zł.
Informacja dotycząca wysokości stopy zwrotu osiągniętej przez PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny oraz stopy zwrotu osiągniętej z przyjętego przez PKO DFE wzorca za okres ostatnich trzech lat:
W okresie od 31 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2016 roku, PKO DFE wypracował stopę zwrotu na poziomie 7,479%, a stopa zwrotu za ten okres z przyjętego przez PKO DFE benchmarku wyniosła 5,245%.
W okresie od początku działalności PKO DFE (tj. od wpływu pierwszej składki dnia 15 marca 2012 r.) do 31 grudnia 2016 roku, stopa zwrotu PKO DFE wyniosła 43,700 %, natomiast stopa zwrotu z przyjętego benchmarku wyniosła 19,975%. Stopa zwrotu PKO DFE była wyższa od stopy zwrotu z przyjętego benchmarku o 23,725 punktu procentowego.
Kształtowanie się stóp zwrotu: PKO DFE i z przyjętego benchmarku, w okresie od 15 marca 2012 r. do 31 grudnia 2016 r., ilustruje poniższy wykres:

Źródło: Bloomberg, obliczenia własne

Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w jednostki rozrachunkowe PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego:
PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny stosuje wzorzec służący do oceny efektywności zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną PKO DFE.
Benchmark PKO DFE składa się w 40 procentach z indeksu akcji spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) oraz w 60 procentach z indeksu polskich obligacji skarbowych, a stopa zwrotu z benchmarku obliczana jest zgodnie z poniższym algorytmem, przy czym:
- jako indeks akcji przyjęto Warszawski Indeks Giełdowy (WIG); informacje o indeksie WIG są publikowane na stronach internetowych GPW;
- jako indeks polskich obligacji skarbowych przyjęto Citigroup Poland Government Bond Index 1-3 Year Local Terms (CPGBI 1-3), wyliczany przez Bank Handlowy w Warszawie S.A.; obrazuje on średnioważoną wartościami emisji stopę zwrotu z polskich obligacji skarbowych o oprocentowaniu stałym oraz zerokuponowych, z terminami wykupu od 1 roku do 3 lat.

Algorytm obliczania stopy zwrotu z benchmarku PKO DFE:
$Benchmark_{PKO\ DFE} = (R_{WIG} * 0,4) + (R_{CPGBI\ 1-3} * 0,6)$,
gdzie:
$Benchmark_{PKO\ DFE}$ – oznacza stopę zwrotu z benchmarku dla PKO DFE w danym okresie
R_{WIG} – oznacza stopę zwrotu z indeksu WIG w danym okresie
$R_{CPGBI\ 1-3}$ – oznacza stopę zwrotu z indeksu CPGBI 1-3 w danym okresie

Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego oraz związanego z uczestnictwem w PKO DFE
Członkostwo w PKO DFE związane jest z ryzykiem inwestycyjnym, tj. wartość jednostki rozrachunkowej PKO DFE może ulec zmianie wraz ze zmianą sytuacji na rynkach finansowych. Tym samym istnieje ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w jednostki rozrachunkowe PKO DFE.
PKO DFE lokuje zgromadzone środki głównie w trzy klasy aktywów, tj. w: akcje (spółek polskich i zagranicznych), dłużne papiery wartościowe (skarbowe i korporacyjne) oraz inne instrumenty rynku pieniężnego.
Dostępne na rynku instrumenty finansowe charakteryzują się różnym profilem pod względem oczekiwanej rentowności i poziomu ryzyka inwestycyjnego. W związku z tym, portfel inwestycyjny PKO DFE konstruowany jest w taki sposób, aby był optymalny pod względem spodziewanego zysku i poziomu ryzyka. Kluczowymi rodzajami ryzyka związanymi z portfelem inwestycyjnym są: ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe, ryzyko płynności i ryzyko walutowe.
Ryzyko rynkowe to ryzyko poniesienia straty w wyniku zmiany wartości aktywów znajdujących się w portfelu inwestycyjnym na skutek zmian cen instrumentów finansowych.
Ryzyko kredytowe oznacza możliwość poniesienia straty na skutek niewywiązania się emitenta obligacji lub banku ze zobowiązań wobec dobrowolnego funduszu emerytalnego (np. zobowiązania do wykupienia obligacji, zwrotu depozytu).
Ryzyko walutowe wynika z zależności wyceny akcji lub obligacji zagranicznych wyrażonej w złotych od kursu waluty danego kraju. Dodatkowo kursy polskiego złotego w stosunku do walut innych państw wpływają na sytuację finansową eksporterów i importerów, a przez to pośrednio na cenę ich akcji.
Akcje są kategorią lokat przynoszącą relatywnie największy dochód w długim terminie, ale wyniki inwestycyjne mogą ulegać dużym wahaniom. Ryzyka wpisane w instrumenty udziałowe (akcje) można podzielić na dwa ich podstawowe rodzaje, tj. tzw.: ryzyko systematyczne i ryzyko specyficzne. Ryzyko systematyczne związane jest z ogólną koniunkturą giełdową i wpływa w podobny sposób na ceny akcji wszystkich notowanych spółek. Najbardziej dotkliwym przejawem ryzyka systematycznego są kryzysy giełdowe, podczas których akcje tracą na wartości większość tego co zyskały przez lata wzrostów. Ryzyko specyficzne związane jest z inwestycjami w akcje konkretnej spółki i jej indywidualną sytuacją fundamentalną. Ryzyko specyficzne można ograniczyć poprzez dywersyfikację (branżową, rynkową, geograficzną) portfela inwestycyjnego.
Instrumenty udziałowe emitowane przez spółki zagraniczne pozwalają ograniczyć ryzyka związane z sytuacją gospodarczą Polski, ale wiążą się z ekspozycją na ryzyko walutowe. W warunkach umacniającej się „złotówki" w stosunku do waluty, w której notowana jest dana akcja, zysk wynikający ze wzrostu kursu giełdowego tej akcji, pomniejszany jest przez wzrost wartości „złotówki".
Dłużne papiery wartościowe narażone są na tzw. ryzyko stopy procentowej, czyli wpływu zmian rynkowej stopy procentowej na wartość rynkową obligacji, oraz ryzyko kredytowe emitenta, czyli możliwość niewykupienia obligacji przez emitenta. Z lokatami tego typu związane może być również ryzyko niewypłacalności gwaranta, polegające na tym, że w przypadku niewypłacalności emitenta papierów wartościowych, gwarant emisji nie będzie w stanie wywiązać się z przyjętych zobowiązań, a tym samym możliwa będzie utrata wartości aktywów PKO DFE zainwestowanych w papiery emitenta.
Wolne środki finansowe PKO DFE lokuje w depozyty bankowe. Z depozytami bankowymi wiąże się ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kredytowe banku, w którym taki depozyt jest zakładany. Dlatego też PKO DFE współpracuje w tym zakresie wyłącznie z renomowanymi bankami o dobrej kondycji finansowej, a środki są lokowane na krótkie okresy.
Elementem każdej decyzji inwestycyjnej jest również analiza płynności obrotu danym instrumentem finansowym (ryzyko płynności). Niewielkie obroty danym papierem wartościowym zmniejszają możliwość szybkiej reakcji w przypadku zmiany jego wartości i uniemożliwiają zredukowanie lub rozbudowanie pozycji bez wpływu na cenę. Z tego też względu PKO DFE stara się lokować środki w relatywnie płynne aktywa.
Prowadzenie działalności inwestycyjnej wiąże się również z ryzykiem rozliczenia transakcji, związanym z możliwością niepoprawnego wykonania przez kontrahenta wszystkich instrukcji i nieterminowej zapłaty lub przekazania papieru wartościowego. Ryzyko to jest ograniczane poprzez staranny dobór kontrahentów charakteryzujących się stabilną sytuacją finansową. PKO DFE w procesie podejmowania decyzji o współpracy z danym kontrahentem wykorzystuje

oceny ryzyka nadane kontrahentom przez uznane międzynarodowe agencje ratingowe (Standard & Poor's, Moody's, Fitch). Ponadto wszystkie transakcje PKO DFE kontrolowane są i rozliczane przez bank – depozytariusza przechowujący aktywa PKO DFE, co dodatkowo zabezpiecza przeprowadzone operacje przed materializacją ryzyka rozliczenia. Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów PKO DFE wynika z potencjalnej możliwości niewłaściwego wywiązywania się ze swoich obowiązków przez depozytariusza przechowującego aktywa PKO DFE. Jest ono w dużej mierze niwelowane poprzez wybór depozytariusza, który musi spełniać wymogi określone w Ustawie.

Trzeba również mieć na uwadze ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi dobrowolnych funduszy emerytalnych, w szczególności w zakresie prawa podatkowego. Ryzyko to wiąże się z możliwością zmiany przepisów, która może mieć niekorzystny wpływ na działalność PKO DFE, w tym może mieć istotny wpływ na sytuację inwestorów oraz wycenę aktywów.

Należy zwrócić też uwagę na ryzyko inflacji, czyli zmniejszenia się siły nabywczej gromadzonego w PKO DFE kapitału emerytalnego.

Obowiązujące prawne uregulowania maksymalnych limitów inwestycyjnych ograniczają ryzyko związane z nadmierną koncentracją inwestycji w jeden typ instrumentu lub w instrumenty jednego emitenta. Ryzyko koncentracji to również ryzyko nadmiernego zaangażowania aktywów w dany rynek, sektor rynku lub w dany obszar geograficzny.

W celu minimalizacji ryzyka w działalności inwestycyjnej, w PKO DFE wprowadzone zostały odpowiednie rozwiązania organizacyjne, standardy i procedury podejmowania decyzji inwestycyjnych, a także wewnętrzne maksymalne limity zaangażowania w poszczególne kategorie lokat, branże czy pojedyncze instrumenty. Ograniczaniu ryzyka inwestycyjnego sprzyja również korzystanie z najwyższej jakości prognoz i analiz rynkowych. Obok wysoko wykwalifikowanej kadry własnej, PKO BP BANKOWY PTE S.A. korzysta z analiz, ekspertyz i rekomendacji najbardziej renomowanych instytucji finansowych, w tym ekonomistów i analityków Grupy Kapitałowej PKO BP S.A. Wszyscy emitenci akcji i obligacji znajdujący się w portfelu PKO DFE są na bieżąco monitorowani zarówno przez badanie dostępnych informacji i publikacji, jak również przez bezpośrednie kontakty z przedstawicielami spółek. Ponadto w ramach struktury organizacyjnej PKO BP BANKOWY PTE S.A., funkcjonuje niezależna jednostka organizacyjna, której powierzono realizację funkcji kontroli procesu inwestycyjnego i zarządzania ryzykiem. PKO BP BANKOWY PTE S.A. dla celów analizy i monitorowania ryzyka inwestycyjnego wykorzystuje na szeroką skalę metody ilościowe oraz stosuje w tym zakresie najlepsze praktyki rynkowe. Podejmowane działania mają na celu zapewnienie prawidłowego i efektywnego procesu zarządzania ryzykiem, tak aby zapewnić zrównoważony wzrost wartości aktywów emerytalnych zgromadzonych w PKO DFE, przy możliwie najniższej ich zmienności oraz zwiększyć poziom zaufania do działalności PKO DFE.

Członkostwo w PKO DFE wiąże się również z ryzykiem wystąpienia szczególnych okoliczności, na których zajście uczestnik PKO DFE nie ma wpływu lub ma wpływ ograniczony, takich jak:

a) zmiana polityki inwestycyjnej – polityka inwestycyjna jest kształtowana przez PKO BP BANKOWY PTE S.A. zarządzające PKO DFE, zawsze w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa. Jej zmiana może oznaczać zmianę profilu i poziomu ryzyka związanego z członkostwem w PKO DFE;
b) zmiana depozytariusza – PKO DFE może dokonać zmiany depozytariusza po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego; zmiana tak jednak nie wymaga zgody członka PKO DFE;
c) przejęcie zarzadzania PKO DFE przez inny podmiot –po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, lecz bez zgody członka PKO DFE, możliwe jest przejęcie zarządzania aktywami zgromadzonymi w PKO DFE przez inne powszechne towarzystwo emerytalne;
d) otwarcie likwidacji PKO DFE – w przypadku spełnienia określonych przesłanek prawnych PKO DFE może ulec likwidacji.

DEKLARACJA ZASAD POLITYKI INWESTYCYJNEJ PKO DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO

Dokument został przygotowany stosownie do przepisów art. 194a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jednolity – Dz. U. z 2017 r., poz. 870 z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą".

Aktywami PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego (zwanego dalej „Funduszem" lub „PKO DFE") zarządza PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Chłodnej 52 (zwana dalej „Towarzystwem"). Lokowanie aktywów Funduszu odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności określonymi w Ustawie, a także zgodnie ze Statutem Funduszu i regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Towarzystwie.

Poszukując efektywnego sposobu inwestowania aktywów, z myślą o emeryturze klientów, Fundusz będzie lokował zgromadzone środki w klasy aktywów dające szanse na osiągnięcie wysokich stóp zwrotu w długoterminowej perspektywie, przy zachowaniu maksymalnego stopnia bezpieczeństwa inwestowanych środków. Ze względu na posiadanie w portfelu Funduszu instrumentów udziałowych, wartość jednostki rozrachunkowej może cechować się wysoką zmiennością.

Metody oceny ryzyka i procedur zarządzania ryzykiem

1. Opisy: ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Funduszu, z uwzględnieniem opisu ryzyka związanego z inwestowaniem w poszczególne instrumenty finansowe, a także ryzyka związanego z uczestnictwem w Funduszu, zostały zawarte w Prospekcie informacyjnym Funduszu.
2. W PKO DFE, w ramach systemu zarządzania ryzykiem inwestycyjnym, funkcjonują następujące elementy kontroli i monitorowania poziomu ryzyka:
   1) określenie portfela wzorcowego (benchmarku), stanowiącego punkt odniesienia w zarządzaniu aktywami Funduszu,
   2) monitorowanie ryzyka całego portfela, w kontekście potencjalnej straty wynikającej z różnicy w składzie portfela Funduszu w stosunku do portfela wzorcowego (benchmarku).
3. Skłonność Funduszu do podejmowania ryzyka podlega systemowi limitów, w ramach którego wyznaczane są limity dla:
   1) poszczególnych klas aktywów (akcje, instrumenty dłużne, instrumenty rynku pieniężnego),
   2) pojedynczych instrumentów finansowych.
4. W ramach zarządzania ryzykiem inwestycyjnym, Fundusz wykorzystuje w szczególności następujące miary ryzyka:
   a) Wskaźnik Tracking Error[1];
   b) Miary kwoty zaangażowania[2];
   c) Miarę wrażliwości instrumentów dłużnych na zmianę poziomu stóp procentowych.
5. Za zarządzanie ryzykiem w Funduszu odpowiada Biuro Zarządzania Ryzykiem, będące w Towarzystwie jednostką organizacyjną odrębną i niezależną w stosunku do Biura Inwestycji. W sytuacji, gdy planowane są inwestycje w nowy typ instrumentu finansowego, przeprowadzana jest wielowymiarowa analiza tego instrumentu, pod kątem ryzyka oraz kontroli limitów inwestycyjnych, a z bankiem - depozytariuszem Funduszu uzgadniane są sprawy operacyjne, związane z ewidencjonowaniem instrumentu i jego wyceną.

Zasady alokacji środków w papiery wartościowe

1. Generalne zasady alokacji środków:

Polityka inwestycyjna PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego zakłada inwestowanie jego aktywów w instrumenty udziałowe oraz w instrumenty dłużne. Fundusz może również dokonywać lokat w depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe. Aktywa Funduszu mogą być lokowane poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na zasadach określonych w Ustawie. Dopuszcza się sprzedaż danego aktywa ze stratą w celu uniknięcia potencjalnych dalszych strat.

2. Portfel wzorcowy (benchmark):

Celem inwestycyjnym Funduszu jest osiągnięcie stopy zwrotu na poziomie przewyższającym stopę zwrotu z benchmarku. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego. Portfel wzorcowy (benchmark) PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego oparty jest wyłącznie na rynku krajowym. Stopą referencyjną dla Funduszu jest agregat składający się w 40 procentach z indeksu WIG oraz w 60 procentach z indeksu polskich obligacji skarbowych. Szczegółowa charakterystyka benchmarku została przedstawiona w Prospekcie informacyjnym Funduszu. Skład benchmarku może ulegać zmianie w dłuższej perspektywie, w związku z rozszerzeniem spektrum inwestycyjnego Funduszu.

3. Podstawy podejmowania decyzji inwestycyjnych:

Towarzystwo podejmuje decyzje o wielkości udziału poszczególnych rodzajów lokat w portfelu inwestycyjnym Funduszu w oparciu o analizy wewnętrzne oraz dane otrzymywane ze źródeł zewnętrznych.

Podstawowymi kryteriami doboru instrumentów finansowych do portfela inwestycyjnego Funduszu są:

1) analiza makroekonomiczna - analiza ta dotyczy m.in. prognozy rynkowych stóp procentowych, poziomu kursów walutowych, inflacji, wzrostu gospodarczego, poziomu oszczędności oraz salda obrotów handlowych;
2) analiza fundamentalna - analiza ta dotyczy perspektyw rozwoju danej branży i podmiotu gospodarczego i obejmuje w szczególności: analizę sprawozdań finansowych, analizę wskaźnikową, analizę struktury właścicielskiej, analizę jakości zarządzania, analizę poziomu planowanych inwestycji oraz struktury finansowania podmiotu gospodarczego;
3) analiza portfelowa - analiza ta ma na celu oszacowanie wpływu danej inwestycji na poziom ryzyka całości portfela lokat Funduszu.

4. Zasady podejmowania decyzji o inwestycjach w poszczególne kategorie lokat:

Przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych uwzględniane są zasady dotyczące dywersyfikacji lokat oraz innych ograniczeń inwestycyjnych wskazanych w Ustawie.

1) Inwestycje w instrumenty udziałowe:
   W przypadku lokowania aktywów Funduszu w instrumenty udziałowe, Fundusz bierze pod uwagę w szczególności: ocenę perspektyw rozwoju emitenta i branży, w której funkcjonuje, sytuację na rynkach objętych działalnością emitenta, przewidywaną stopę zwrotu z inwestycji, poziom ryzyka inwestycyjnego, ryzyko płynności, a w przypadku lokat na rynkach zagranicznych – również poziom ryzyka walutowego. Decyzje inwestycyjne dotyczące lokat w instrumenty udziałowe są podejmowane w oparciu o analizy i rekomendacje wewnętrzne oraz zewnętrzne.
   Towarzystwo na bieżąco śledzi sytuację na rynku akcji, w tym w szczególności: przewidywane i aktualne oferty rynku pierwotnego akcji, trendy krótko-, średnio- i długookresowe dla podstawowych indeksów giełdowych GPW, płynność na krajowym rynku akcji, informacje makroekonomiczne mogące mieć wpływ na kondycję polskiego rynku akcji, informacje pochodzące ze spółek publicznych, znajdujących się w portfelu Funduszu lub będących potencjalnymi celami inwestycyjnymi, oraz inne informacje mogące mieć wpływ na wycenę lub działalność wymienionych spółek.
   W tej kategorii, do podstawowych instrumentów należą akcje spółek notowanych na WGPW lub oferowanych w ramach IPO[3]. W portfelu instrumentów udziałowych mogą się znaleźć również akcje spółek notowanych na rynku pozagiełdowym oraz za granicą.
2) Inwestycje w instrumenty dłużne:
   Instrumenty dłużne, w które lokowane są aktywa Funduszu obejmują:
   a) skarbowe instrumenty dłużne, tj. bony skarbowe, obligacje o stałym oprocentowaniu, obligacje o zmiennym oprocentowaniu, obligacje zerokuponowe;
   b) nieskarbowe instrumenty dłużne, posiadające rating inwestycyjny.
   W przypadku inwestycji w skarbowe instrumenty dłużne, celem nadrzędnym jest zapewnienie stopy zwrotu na poziomie przewyższającym wartość benchmarku i jednocześnie zabezpieczenie przed skutkami inflacji.
   Inwestycje w nieskarbowe instrumenty dłużne przewidywane są w dłuższej perspektywie, a ich celem byłoby podniesienie rentowności działalności lokacyjnej Funduszu.
   W przypadku lokowania aktywów Funduszu w instrumenty dłużne, Fundusz bierze pod uwagę w szczególności: ocenę perspektyw rozwoju emitenta i jego wypłacalności, przewidywaną stopę zwrotu z inwestycji, poziom ryzyka inwestycyjnego, poziom ryzyka płynności, poziom ryzyka spadku wartości lokaty (w tym, w wyniku bieżącego i prognozowanego poziomu stóp procentowych i inflacji), a w przypadku lokat na rynkach zagranicznych – również poziom ryzyka walutowego. Decyzje inwestycyjne w przypadku instrumentów dłużnych są podejmowane w oparciu o analizy i rekomendacje wewnętrzne oraz zewnętrzne.
3) Inwestycje w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych:
   W przypadku lokowania aktywów Funduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, Fundusz bierze pod uwagę szczególnie: politykę inwestycyjną prowadzoną przez dany podmiot, przewidywaną stopę zwrotu z inwestycji, poziom ryzyka inwestycyjnego, poziom ryzyka płynności, a w przypadku lokat na rynkach zagranicznych – również poziom ryzyka walutowego. Decyzje inwestycyjne w przypadku jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych są podejmowane w oparciu o analizy i rekomendacje wewnętrzne oraz zewnętrzne.
4) Inwestycje związane z lokowaniem środków pieniężnych:
   W tej kategorii chodzi przede wszystkim o inwestycje w depozyty bankowe w walucie polskiej lub obcej, których głównym celem jest zapewnienie bezpiecznego, z punktu widzenia rozliczeń transakcji zawieranych przez Fundusz, poziomu płynności. Kolejnymi celami są: zabezpieczenie posiadanego poziomu aktywów oraz cele krótkoterminowe związane z osiąganiem zysków prowadzących do osiągniecia przez portfel stopy zwrotu przewyższającej stopę zwrotu z przyjętego benchmarku (np. zwiększenie poziomu gotówki w oczekiwaniu na wzrost rentowności papierów skarbowych). Cele te są realizowane poprzez odpowiedni dobór struktury portfela najbardziej płynnych aktywów.

[1] Wskaźnik Tracking Error - pozwala na dokonanie oceny zgodności efektów zarządzania portfelem z wynikami osiąganymi przez benchmark. Jest wskaźnikiem mierzącym odchylenie standardowe różnicy stopy zwrotu z Funduszu i stopy zwrotu z jego benchmarku. Im mniejsza jest wartość tego wskaźnika, tym lepsze jest odzwierciedlenie wyników benchmarku.

[2] Miary kwoty zaangażowania – miary określające maksymalny lub minimalny limit zaangażowania w dany instrument finansowy lub klasę aktywów.

[3] IPO (Initial Public Offering) – pierwsza oferta publiczna.

STATUT PKO DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO

/uwzględniający zmiany dokonane Uchwałami Walnego Zgromadzenia PKO BP BANKOWY PTE S.A. nr 4 z dnia 29.01.2013 r., nr 3 z dnia 21.02.2014 r., nr 1 z dnia 5.06.2014 r. oraz nr 3 z dnia 16.10.2015 r., nr 3 z dnia 12.02.2016 r. oraz nr 18 z dnia 29.04.2016 r./

Niniejszy Statut określa cele i zasady działalności Funduszu, zasady prowadzenia przez Fundusz działalności lokacyjnej oraz zasady członkostwa w Funduszu, w tym tryb oraz warunki zawarcia i rozwiązania umowy o prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego oraz indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego.

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Użyte w niniejszym Statucie określenia mają następujące znaczenie:

1)	częściowy zwrot	oznacza częściowy zwrot w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE oraz IKZE;
2)	Depozytariusz	oznacza mBank Spółkę Akcyjną;
3)	Dystrybutor	oznacza podmiot oferujący IKE lub IKZE na podstawie umowy zawartej z Funduszem;
4)	Fundusz	oznacza PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny;
5)	IKE	oznacza indywidualne konto emerytalne, o którym mowa w Ustawie o IKE oraz IKZE;
6)	IKZE	oznacza indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego, o którym mowa w Ustawie o IKE oraz IKZE;
7)	Instrumenty Dłużne	oznacza dopuszczone przepisami Ustawy, jako lokaty Funduszu, instrumenty rynku pieniężnego, dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe emitowane, gwarantowane lub poręczone przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe wyemitowane przez rządy lub banki centralne państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, oraz obligacje i instrumenty finansowe o podobnym charakterze, takie jak w szczególności: bony skarbowe, papiery komercyjne, kwity depozytowe (których bazą są obligacje lub inne prawa majątkowe inkorporujące prawa wynikające z zaciągnięcia długu), listy zastawne, a także inne wskazane w Ustawie papiery wartościowe i instrumenty inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z zaciągnięcia długu;
8)	Instrumenty Udziałowe	oznacza dopuszczone przepisami Ustawy jako lokaty Funduszu akcje i instrumenty finansowe o podobnym charakterze takie jak w szczególności: prawa poboru, prawa do akcji oraz obligacje zamienne na akcje, kwity depozytowe (których bazą są akcje lub inne prawa majątkowe inkorporujące prawa z akcji), a także inne zbywalne papiery wartościowe inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom z akcji;
9)	instytucja finansowa	oznacza instytucję finansową w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE oraz IKZE;
10)	jednostka rozrachunkowa	oznacza jednostkę rozrachunkową w rozumieniu przepisów Ustawy;
11)	Osoba Uprawniona	oznacza osobę wskazaną przez Oszczędzającego w Umowie IKE lub w Umowie IKZE, która w przypadku śmierci Oszczędzającego otrzyma środki odpowiednio z IKE lub z IKZE lub spadkobiercę Oszczędzającego;
12)	Oszczędzający	oznacza osobę, na której rzecz Fundusz prowadzi IKE lub IKZE;
13)	program emerytalny	oznacza pracowniczy program emerytalny;
14)	składki	oznaczają składki w rozumieniu przepisów Ustawy;
15)	Statut	oznacza niniejszy statut Funduszu;
16)	środki	oznaczają środki w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE oraz IKZE;
17)	Towarzystwo	oznacza PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółkę Akcyjną;
18)	Umowa IKE	oznacza umowę o prowadzenie IKE zawartą z Funduszem;
19)	Umowa IKZE	oznacza umowę o prowadzenie IKZE zawartą z Funduszem;
20)	Ustawa	oznacza ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;

21)	Ustawa o IKE oraz IKZE	oznacza ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;
22)	wpłata	oznacza wpłatę w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE oraz IKZE;
23)	wypłata	oznacza wypłatę w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE oraz IKZE;
24)	wypłata transferowa	oznacza wypłatę transferową w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE oraz IKZE;
25)	zwrot	oznacza zwrot w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE oraz IKZE.

§ 2

PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny działa na podstawie Ustawy, Ustawy o IKE oraz IKZE, zezwolenia na utworzenie Funduszu oraz postanowień Statutu.

§ 3

1. Fundusz prowadzi działalność pod nazwą: „PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny".
2. Fundusz może używać nazwy skróconej „PKO DFE".

§ 4

1. Siedzibą Funduszu jest miasto stołeczne Warszawa.
2. Czas trwania Funduszu jest nieograniczony.
3. Fundusz prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, w zakresie przewidzianym przez prawo.

II. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU

§ 5

Przedmiotem działalności Funduszu jest prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego.

III. WŁADZE FUNDUSZU – POWSZECHNE TOWARZYSTWO EMERYTALNE

§ 6

1. Organem zarządzającym Funduszem oraz reprezentującym go w stosunkach z osobami trzecimi, jest PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna.
2. Towarzystwo zarządza Funduszem w zamian za wynagrodzenie, którego maksymalna wysokość jest określona w Statucie.
3. Towarzystwo prowadzi działalność pod firmą „PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna".
4. Siedzibą Towarzystwa jest miasto stołeczne Warszawa.
5. Adres Towarzystwa jest następujący: ul. Chłodna 52, 00 – 872 Warszawa.

§ 7

1. Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi 190.580.000,00 zł (sto dziewięćdziesiąt milionów pięćset osiemdziesiąt tysięcy złotych) i dzieli się na 26.000 (dwadzieścia sześć tysięcy) akcji imiennych o wartości nominalnej 7.330,00 zł (siedem tysięcy trzysta trzydzieści złotych) każda.
2. Jedynym akcjonariuszem Towarzystwa jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna, z siedzibą w Warszawie, posiadająca 26.000 (dwadzieścia sześć tysięcy) akcji imiennych o wartości nominalnej 7.330,00 zł (siedem tysięcy trzysta trzydzieści złotych) każda.".

§ 8

Zgodnie ze statutem Towarzystwa, do składania oświadczeń w imieniu Towarzystwa działającego jako organ Funduszu upoważnieni są:
1) dwaj członkowie Zarządu łącznie,
2) jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem,
3) dwaj prokurenci działający łącznie,
4) pełnomocnicy działający samodzielnie lub łącznie w granicach udzielonego pełnomocnictwa.

IV. DEPOZYTARIUSZ FUNDUSZU

§ 9

1. Aktywa Funduszu są przechowywane przez Depozytariusza na mocy odrębnej umowy, sporządzonej zgodnie z wymogami Ustawy.
2. Depozytariuszem Funduszu jest mBank Spółka Akcyjna.
3. Siedzibą Depozytariusza jest miasto stołeczne Warszawa.
4. Adres Depozytariusza jest następujący: ul. Senatorska 18, 00-950 Warszawa.

V. CZŁONKOSTWO W FUNDUSZU

§ 10

1. Członkiem Funduszu może być każda osoba fizyczna, spełniająca warunki określone w przepisach prawa.
2. Zasady uzyskania i ustania członkostwa w Funduszu oraz prawa i obowiązki członków Funduszu określone są w Ustawie, Ustawie o IKE oraz IKZE i innych przepisach prawa.

VI. ZASADY PROWADZENIA IKE

§ 11

1. IKE jest prowadzone jako wyodrębniony rachunek IKE w Funduszu, na zasadach określonych przepisami Ustawy o IKE oraz IKZE, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych przepisami Ustawy.
2. Fundusz rejestruje jednostki rozrachunkowe nabyte w ramach IKE na wyodrębnionym rachunku prowadzonym przez Fundusz. Powyższy rachunek jest oferowany wyłącznie jako rachunek prowadzony dla jednego Oszczędzającego.
3. W celu założenia IKE prowadzonego przez Fundusz należy zawrzeć z Funduszem Umowę IKE.
4. Wpłaty na IKE prowadzone przez Fundusz nie mogą być niższe niż 10 (dziesięć) złotych, przy czym Umowa IKE może określać wyższą wysokość pierwszej wpłaty lub kolejnych wpłat na IKE.
5. Z wyłączeniem środków pieniężnych przekazanych na IKE w ramach wypłaty transferowej, suma wpłat na IKE w roku kalendarzowym nie może przekroczyć maksymalnej wysokości wpłat ustalonej zgodnie z Ustawą o IKE oraz IKZE. W przypadku, gdy suma wpłat dokonanych przez Oszczędzającego na IKE w danym roku kalendarzowym przekroczy maksymalną wysokość wpłat, o której mowa w zdaniu poprzednim, Fundusz przekaże nadpłaconą kwotę Oszczędzającemu w sposób określony w zawartej z nim Umowie IKE.
   Z zastrzeżeniem zdania poprzedniego, Fundusz oraz Towarzystwo nie ponoszą odpowiedzialności za skutki przekroczenia przez Oszczędzającego kwoty maksymalnej wysokości wpłat na IKE, o której mowa w niniejszym ustępie.
6. Fundusz pobiera opłaty w sposób i w wysokości określonej w §15 Statutu.
7. Z zastrzeżeniem ust. 8, wypłata środków zgromadzonych na IKE prowadzonym przez Fundusz następuje wyłącznie na wniosek Oszczędzającego po osiągnięciu przez niego wieku 60 lat lub nabyciu uprawnień emerytalnych i ukończeniu 55 roku życia oraz spełnieniu jednego z poniższych warunków:
   1) dokonywania przez niego wpłat na IKE co najmniej w pięciu dowolnych latach kalendarzowych albo
   2) dokonania przez niego ponad połowy wartości wpłat nie później niż na 5 lat przed dniem złożenia wniosku o dokonanie wypłaty.
8. W przypadku śmierci Oszczędzającego, wypłata środków zgromadzonych przez niego na IKE prowadzonym przez Fundusz następuje wyłącznie na wniosek Osoby Uprawnionej.
9. Wypłata środków zgromadzonych na IKE prowadzonym przez Fundusz może nastąpić jako wypłata jednorazowa lub wypłata w ratach, przy czym Oszczędzający, który dokonał wypłaty jednorazowej lub wypłaty pierwszej raty, nie może ponownie założyć IKE ani dokonywać wpłat na IKE.
10. Wypłata transferowa z Funduszu jest dokonywana na podstawie dyspozycji Oszczędzającego albo Osoby Uprawnionej, po uprzednim zawarciu, z inną instytucją finansową, umowy o prowadzenie IKE albo po przystąpieniu do programu emerytalnego i okazaniu Funduszowi odpowiednio potwierdzenia zawarcia umowy albo potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego. Wypłata transferowa może obejmować wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE.
11. (uchylony)
12. Wypłata jednorazowa lub - w przypadku wypłaty w ratach - wypłata pierwszej raty, jest dokonywana w terminie 14 dni od dnia:
    1) złożenia przez Oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty;
    2) złożenia przez Osobę Uprawnioną wniosku o dokonanie wypłaty oraz przedłożenia:
       a) aktu zgonu Oszczędzającego i dokumentu stwierdzającego tożsamość Osoby Uprawnionej albo
       b) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez Oszczędzającego bądź prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców
    - chyba że Oszczędzający albo Osoby Uprawnione zażądają wypłaty w terminie późniejszym.
13. Wypłata transferowa jest dokonywana w terminie 14 dni od dnia:
    1) złożenia dyspozycji wypłaty transferowej przez Oszczędzającego i okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 10 albo
    2) złożenia przez Osobę Uprawnioną dyspozycji wypłaty transferowej i okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 10 oraz przedstawienia przez Osoby Uprawnione:
       a) aktu zgonu Oszczędzającego i dokumentu stwierdzającego tożsamość Osoby Uprawnionej albo
       b) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez Oszczędzającego bądź prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców.
14. Zwrot środków zgromadzonych na IKE prowadzonym przez Fundusz następuje w razie wypowiedzenia Umowy IKE przez którąkolwiek ze stron, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej. Zwrot następuje przed upływem terminu wypowiedzenia Umowy IKE.
15. Oszczędzający może złożyć wniosek o częściowy zwrot środków zgromadzonych na IKE, pod warunkiem, że środki te pochodzą z wpłat na IKE. Częściowy zwrot następuje w ciągu 30 dni, licząc od dnia złożenia wniosku przez Oszczędzającego.
16. Środki zgromadzone na IKE mogą być obciążone zastawem. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonej zastawem z IKE następuje zgodnie z przepisami Ustawy o IKE oraz IKZE.
17. Szczegółowe zasady prowadzenia IKE określa Ustawa o IKE oraz IKZE, a także Umowa IKE.

VII. ZASADY PROWADZENIA IKZE

§ 12

1. IKZE jest prowadzone jako wyodrębniony rachunek IKZE w Funduszu, na zasadach określonych Ustawą o IKE oraz IKZE, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych w Ustawie.
2. Fundusz rejestruje jednostki rozrachunkowe nabyte w ramach IKZE na wyodrębnionym rachunku prowadzonym przez Fundusz. Powyższy rachunek jest oferowany wyłącznie jako rachunek prowadzony dla jednego Oszczędzającego.
3. W celu założenia IKZE prowadzonego przez Fundusz należy zawrzeć z Funduszem Umowę IKZE.
4. Wpłaty na IKZE prowadzone przez Fundusz nie mogą być niższe niż 10 (dziesięć) złotych, przy czym Umowa IKZE może określać wyższą wysokość pierwszej wpłaty lub kolejnych wpłat na IKZE.
5. Z wyłączeniem środków pieniężnych przekazanych na IKZE w ramach wypłaty transferowej, suma wpłat na IKZE w roku kalendarzowym 2014 nie może przekroczyć kwoty 4495,20 złotych, a w kolejnych latach kalendarzowych nie może przekroczyć kwoty ustalonej zgodnie z Ustawą o IKE oraz IKZE.
   W przypadku, gdy suma wpłat dokonanych przez Oszczędzającego na IKZE w danym roku kalendarzowym przekroczy maksymalną wysokość wpłat, o której mowa w zdaniu poprzednim, Fundusz przekaże nadpłaconą kwotę Oszczędzającemu w sposób określony w zawartej z nim Umowie IKZE.
   Z zastrzeżeniem zdania poprzedniego, Fundusz oraz Towarzystwo nie ponoszą odpowiedzialności za skutki przekroczenia przez Oszczędzającego kwoty maksymalnej wysokości wpłat na IKZE, o której mowa w niniejszym ustępie.
6. (uchylony)
7. Fundusz pobiera opłaty w sposób i w wysokości określonej w § 15 Statutu.
8. Z zastrzeżeniem ust. 9, wypłata środków zgromadzonych na IKZE prowadzonym przez Fundusz następuje wyłącznie na wniosek Oszczędzającego, po osiągnięciu przez niego wieku 65 lat oraz pod warunkiem dokonywania wpłat na IKZE co najmniej w 5 latach kalendarzowych.
9. W przypadku śmierci Oszczędzającego, wypłata środków zgromadzonych na IKZE prowadzonym przez Fundusz następuje wyłącznie na wniosek Osoby Uprawnionej.
10. Wypłata środków zgromadzonych na IKZE prowadzonym przez Fundusz może nastąpić jako wypłata jednorazowa lub wypłata w ratach, przy czym wypłata w ratach następuje przez okres co najmniej 10 lat, a jeżeli wpłaty na IKZE były dokonywane przez mniej niż 10 lat, wypłata w ratach może być rozłożona na okres równy okresowi, w jakim dokonywane były wpłaty. Oszczędzający, który dokonał wypłaty jednorazowej lub wypłaty pierwszej raty, nie może ponownie rozpocząć gromadzenia oszczędności na IKZE ani dokonywać wpłat na IKZE.
11. Wypłata transferowa z Funduszu jest dokonywana na podstawie dyspozycji Oszczędzającego albo Osoby Uprawnionej po uprzednim zawarciu umowy o prowadzenie IKZE z inną instytucją finansową i okazaniu Funduszowi potwierdzenia zawarcia umowy. Wypłata transferowa może obejmować wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKZE.
12. Wypłata jednorazowa lub - w przypadku wypłaty w ratach - wypłata pierwszej raty, jest dokonywana w terminie 14 dni od dnia:
    1) złożenia przez Oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty;
    2) złożenia przez Osobę Uprawnioną wniosku o dokonanie wypłaty oraz przedłożenia:
       a) aktu zgonu Oszczędzającego i dokumentu stwierdzającego tożsamość Osoby Uprawnionej albo
       b) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez Oszczędzającego bądź prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców
    - chyba że Oszczędzający albo Osoby Uprawnione zażądają wypłaty w terminie późniejszym.
13. Wypłata transferowa jest dokonywana w terminie 14 dni od dnia:
    1) złożenia dyspozycji wypłaty transferowej przez Oszczędzającego i okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 11 albo
    2) złożenia przez Osobę Uprawnioną dyspozycji wypłaty transferowej i okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 11 oraz przedstawienia przez Osoby Uprawnione:
       a) aktu zgonu Oszczędzającego i dokumentu stwierdzającego tożsamość Osoby Uprawnionej albo
       b) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez Oszczędzającego bądź prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców.
14. Zwrot środków zgromadzonych na IKZE prowadzonym przez Fundusz następuje w razie wypowiedzenia Umowy IKZE przez którąkolwiek ze stron, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej. Zwrot następuje przed upływem terminu wypowiedzenia Umowy IKZE.
15. Środki zgromadzone na IKZE mogą być obciążone zastawem. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonej zastawem z IKZE następuje zgodnie z przepisami Ustawy o IKE oraz IKZE.
16. Szczegółowe zasady prowadzenia IKZE określa Ustawa o IKE oraz IKZE, a także Umowa IKZE.

VIII. TRYB ORAZ WARUNKI ZAWARCIA I ROZWIĄZANIA UMOWY O PROWADZENIE IKE

§ 13

1. Umowa IKE jest zawierana na piśmie i zostaje zawarta z Funduszem z chwilą podpisania, przez osobę przystępującą do Funduszu i osobę reprezentującą Fundusz, formularza Umowy IKE zawierającego wymagane dane i informacje. Załącznikami do Umowy IKE są: regulamin prowadzenia IKE przez Fundusz, zawierający szczegółowe zasady prowadzenia IKE przez Fundusz oraz tabela opłat, zawierająca informację na temat opłat obciążających Oszczędzającego. Zmiany regulaminu lub tabeli opłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, dokonuje Fundusz, w formie uchwały Zarządu Towarzystwa oraz przekazuje Oszczędzającemu informację o zmianie.
2. Jeżeli formularz umowy, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie podpisany przez osobę przystępującą do Funduszu w obecności osoby reprezentującej Fundusz, umowa zostaje zawarta z chwilą podpisania formularza umowy przez osobę reprezentującą Fundusz („zawarcie umowy w trybie korespondencyjnym").
3. Warunkiem zawarcia umowy w trybie korespondencyjnym jest przesłanie prawidłowo wypełnionego formularza umowy, zapewnienie odpowiedniej identyfikacji osoby, która podpisała formularz oraz spełnienie innych warunków określonych w „Zasadach zawierania umów IKE lub umów IKZE w trybie korespondencyjnym", udostępnionych na stronie internetowej Funduszu.
4. Oszczędzający, który dokonał w danym roku kalendarzowym wypłaty transferowej z IKE do programu emerytalnego, nie może w tym samym roku zawrzeć umowy o prowadzenie IKE.
5. W przypadku zawarcia Umowy IKE z osobą przystępującą do Funduszu, posiadającą IKE prowadzone przez inną instytucję finansową lub mającą zgromadzone środki w programie emerytalnym i mającą zamiar dokonania transferu tych środków na IKE, Fundusz wydaje Oszczędzającemu potwierdzenie zawarcia umowy o prowadzenie IKE, zgodnie z przepisami Ustawy o IKE oraz IKZE, przy czym potwierdzeniem tym może być drugi egzemplarz Umowy IKE, wydany przez Fundusz Oszczędzającemu.
6. Umowa IKE ulega rozwiązaniu z chwilą przekazania środków Oszczędzającego w wyniku dokonania wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu z IKE.
7. Umowa IKE może zostać wypowiedziana przez Fundusz lub Oszczędzającego, jeżeli wystąpią przesłanki wypowiedzenia wskazane w Umowie IKE. W przypadku wypowiedzenia Umowy IKE przez którąkolwiek ze stron, Fundusz pouczy Oszczędzającego o wynikających z przepisów prawa pomniejszeniach środków zgromadzonych na IKE podlegających zwrotowi, a w przypadku wypowiedzenia przez Fundusz, pouczy on również Oszczędzającego o możliwości dokonania wypłaty transferowej.

IX. TRYB ORAZ WARUNKI ZAWARCIA I ROZWIĄZANIA UMOWY O PROWADZENIE IKZE

§ 14

1. Umowa IKZE jest zawierana na piśmie i zostaje zawarta z Funduszem z chwilą podpisania, przez osobę przystępującą do Funduszu i osobę reprezentującą Fundusz, formularza Umowy IKZE, zawierającego wymagane dane i informacje. Załącznikami do Umowy IKZE są: regulamin prowadzenia IKZE przez Fundusz, zawierający szczegółowe zasady prowadzenia IKZE przez Fundusz oraz tabela opłat, zawierająca informację na temat opłat obciążających Oszczędzającego. Zmiany regulaminu lub tabeli opłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, dokonuje Fundusz, w formie uchwały Zarządu Towarzystwa oraz przekazuje Oszczędzającemu informację o zmianie.
2. Jeżeli formularz umowy, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie podpisany przez osobę przystępującą do Fun-

duszu w obecności osoby reprezentującej Fundusz, umowa zostaje zawarta z chwilą podpisania formularza umowy przez osobę reprezentującą Fundusz („zawarcie umowy w trybie korespondencyjnym").

3. Warunkiem zawarcia umowy w trybie korespondencyjnym jest przesłanie prawidłowo wypełnionego formularza umowy, zapewnienie odpowiedniej identyfikacji osoby, która podpisała formularz oraz spełnienie innych warunków określonych w „Zasadach zawierania umów IKE lub umów IKZE w trybie korespondencyjnym", udostępnionych na stronie internetowej Funduszu.
4. W przypadku zawarcia Umowy IKZE z osobą przystępującą do Funduszu, posiadającą IKZE prowadzone przez inną instytucję finansową i mającą zamiar dokonania transferu tych środków na IKZE, Fundusz wydaje Oszczędzającemu potwierdzenie zawarcia umowy o prowadzenie IKZE, zgodnie z przepisami Ustawy o IKE oraz IKZE, przy czym potwierdzeniem tym może być drugi egzemplarz Umowy IKZE, wydany przez Fundusz Oszczędzającemu.
5. Umowa IKZE ulega rozwiązaniu z chwilą przekazania środków Oszczędzającego w wyniku dokonania wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu z IKZE.
6. Umowa IKZE może zostać wypowiedziana przez Fundusz lub Oszczędzającego, jeżeli wystąpią przesłanki wypowiedzenia wskazane w Umowie IKZE.

X. OPŁATY

§ 15

1. Fundusz pobiera opłatę, w formie potrącenia kwoty z wpłacanych składek, w wysokości wynoszącej 50,0% kwoty wpłacanej składki, przy czym suma wszystkich pobranych opłat od wpłat dokonywanych na odpowiednio IKE albo IKZE prowadzone przez Fundusz, nie może przekroczyć kwoty 700,00 (siedmiuset) złotych w trakcie całego okresu obowiązywania odpowiednio Umowy IKE albo Umowy IKZE. Fundusz, po pobraniu opłaty, w formie potrącenia kwoty z wpłacanych składek, w wysokości kwoty maksymalnej, o której mowa w zdaniu poprzednim lub ustalonej zgodnie z ust. 4, nie pobiera w trakcie obowiązywania odpowiednio Umowy IKE albo Umowy IKZE innych opłat od dokonywanych przez Oszczędzającego wpłat.
2. Fundusz dokonuje potrącenia kwoty, o której mowa w ust. 1, ze składek przed ich przeliczeniem na jednostki rozrachunkowe i przekazuje niezwłocznie na rzecz Towarzystwa.
3. Fundusz ma prawo do potrącenia dodatkowej opłaty z wypłacanych, transferowanych lub zwracanych środków zgromadzonych na IKE lub IKZE, w przypadku gdy Oszczędzający dokonuje odpowiednio wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu przed upływem terminu nie dłuższego niż 12 (dwanaście) miesięcy, licząc od dnia zawarcia Umowy IKE lub Umowy IKZE, pod warunkiem, że termin ten oraz wysokość opłaty będą określone w Umowie IKE lub Umowie IKZE.
4. Fundusz może pobierać opłaty, o których mowa w ust. 1 do łącznej wysokości niższej, niż wysokość maksymalna, określona w ust. 1, zgodnie z daną tabelą opłat, stanowiącą załącznik do Umowy IKE lub Umowy IKZE.
5. Fundusz może pobierać inne opłaty, niż opłaty, o których mowa w ust. 1 i ust. 3, jeżeli zostały one określone w Umowie IKE lub w Umowie IKZE.
6. W związku z członkostwem lub potencjalnym członkostwem w Funduszu, Fundusz może organizować akcje promocyjne, skierowane do wszystkich lub określonych grup Oszczędzających lub potencjalnych Oszczędzających, w których udział może być uzależniony od spełnienia określonych warunków, polegające na czasowym obniżeniu opłat, o których mowa w niniejszym paragrafie. Decyzję w sprawie akcji promocyjnej podejmuje Zarząd Towarzystwa, a informacja na temat akcji promocyjnej jest zamieszczana na stronie internetowej Funduszu, przy czym informacja na temat akcji promocyjnej skierowanej do Oszczędzających, jest im dodatkowo przesyłana odpowiednio w trybie i formie oraz na zasadach, o których mowa w § 21 ust. 2.

XI. ZASADY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ PRZEZ FUNDUSZ

§ 16

1. Fundusz lokuje swoje aktywa dążąc do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5 i ust. 6, aktywa Funduszu są lokowane w Instrumenty Udziałowe oraz Instrumenty Dłużne.
3. Towarzystwo podejmuje decyzje o wielkości udziału poszczególnych rodzajów lokat w portfelu inwestycyjnym Funduszu w oparciu o analizy wewnętrzne oraz dane otrzymane ze źródeł zewnętrznych.
4. Przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych uwzględniane są zasady dotyczące dywersyfikacji lokat oraz innych ograniczeń inwestycyjnych wskazanych w Ustawie, przy czym całkowita wartość lokat w Instrumenty Udziałowe nie może być wyższa niż 70% wartości aktywów Funduszu.
5. Z zastrzeżeniem ust. 6, Fundusz może również lokować swoje aktywa w depozyty bankowe, w walucie polskiej.
6. Dla celów rozliczenia bieżących zobowiązań Funduszu aktywa Funduszu mogą być lokowane w depozyty bankowe denominowane w walutach państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.
7. Podstawowymi kryteriami doboru instrumentów finansowych do portfela inwestycyjnego Funduszu są analizy: makroekonomiczna, fundamentalna i portfelowa. Analiza makroekonomiczna dotyczy prognozy rynkowych stóp procentowych, poziomu kursów walutowych, inflacji, wzrostu gospodarczego, poziomu oszczędności, salda obrotów handlowych. Analiza fundamentalna dotyczy perspektyw rozwoju danej branży i podmiotu gospodarczego. Analiza ta obejmuje w szczególności analizę sprawozdań finansowych, struktury właścicielskiej, jakości zarządzania, poziomu planowanych inwestycji oraz struktury finansowania podmiotu gospodarczego. Analiza portfelowa ma na celu oszacowanie wpływu danej inwestycji na poziom ryzyka całości portfela lokat Funduszu.
8. W przypadku lokowania aktywów Funduszu w Instrumenty Udziałowe, Fundusz bierze pod uwagę szczególnie: ocenę perspektyw rozwoju emitenta i branży, w której funkcjonuje, sytuację na rynkach objętych działalnością emitenta, przewidywaną stopę zwrotu z inwestycji, poziom ryzyka inwestycyjnego, ryzyko płynności, a w przypadku lokat na rynkach zagranicznych – również poziom ryzyka walutowego.
9. W przypadku lokowania aktywów Funduszu w Instrumenty Dłużne, Fundusz bierze pod uwagę szczególnie: ocenę perspektyw rozwoju emitenta i jego wypłacalności, przewidywaną stopę zwrotu z inwestycji, poziom ryzyka inwestycyjnego, poziom ryzyka płynności, poziom ryzyka spadku wartości lokaty (w tym, w wyniku bieżącego i prognozowanego poziomu stóp procentowych i inflacji), a w przypadku lokat na rynkach zagranicznych – również poziom ryzyka walutowego.
10. W przypadku lokowania aktywów Funduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, Fundusz bierze pod uwagę szczególnie: politykę inwestycyjną prowadzoną przez dany podmiot, przewidywaną stopę zwrotu z inwestycji, poziom ryzyka inwestycyjnego, poziom ryzyka płynności, a w przypadku lokat na rynkach zagranicznych – również poziom ryzyka walutowego.
11. Aktywa Funduszu mogą być lokowane w instrumenty finansowe denominowane w walutach państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, w zakresie oraz zgodnie z wymogami określonymi w przepisach Ustawy, przy czym całkowita wartość lokat denominowanych w walucie innej niż krajowa nie może przekroczyć 20% wartości aktywów Funduszu.
12. Fundusz jest zobowiązany do stosowania zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych w Ustawie i właściwych przepisach prawa.

XII. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU

§ 17

1. Działalność Funduszu finansowana jest bezpośrednio z jego aktywów lub ze środków Towarzystwa.
2. Z aktywów Funduszu pokrywane są następujące koszty:
   1) związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest zobowiązany korzystać na mocy przepisów prawa,
   2) związane z przechowywaniem aktywów Funduszu, stanowiące równowartość wynagrodzenia Depozytariusza,
   3) wynikające z ponoszonych danin publicznych, jeżeli ponoszenie tych kosztów jest związane z prowadzoną przez Fundusz działalnością statutową i jeżeli z ich uiszczania Fundusz nie jest zwolniony na podstawie odpowiednich przepisów krajowych lub przepisów państw, w których, zgodnie z przepisami Ustawy, Fundusz podejmuje działalność lokacyjną; rodzaje, maksymalna wysokość, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów, o których mowa w niniejszym punkcie, ustalane są odpowiednio, na podstawie przepisów krajowych lub przepisów państwa, w którym Fundusz podejmuje działalność lokacyjną,
   4) zarządzania Funduszem przez Towarzystwo, odpowiadające wysokości wynagrodzenia pobieranego przez Towarzystwo zgodnie z § 20 Statutu.
3. Koszty działalności Funduszu, nie pokrywane bezpośrednio z aktywów Funduszu, pokrywa Towarzystwo.
4. Towarzystwo może podjąć decyzję o czasowym pokrywaniu, ze środków własnych, pokrywanych bezpośrednio z aktywów Funduszu kosztów, o których mowa w ust. 2 pkt. 1 i pkt. 2, wskazując zakres pokrycia tych kosztów i okres, w jakim koszty te będą przez Towarzystwo pokrywane.

§ 18

1. Z zastrzeżeniem ust. 3, maksymalna kwota opłat, o których mowa w §17 ust. 2 pkt 1 stanowi równowartość:
   1) 0,15% wartości transakcji, których przedmiotem są dłużne papiery wartościowe,
   2) 0,35% wartości transakcji, których przedmiotem są akcje, prawa poboru, inne papiery wartościowe oraz instrumenty finansowe i inne dozwolone prawem lokaty Funduszu.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, będą ponoszone w momencie rozliczania transakcji.
3. Koszty związane z rozliczeniem transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, stanowiące składnik wynagrodzenia Depozytariusza, są pokrywane z aktywów Funduszu według aktualnie obowiązującej tabeli prowizji i opłat danej instytucji rozliczeniowej.

§ 19

1. Wynagrodzenie, o którym mowa w §17 ust. 2 pkt 2, płatne na rzecz Depozytariusza, składa się z następujących składników:
   1) opłata za przechowywanie aktywów - naliczana od średniomiesięcznej wartości aktywów netto Funduszu, w wysokości maksymalnie 0,0085% w stosunku rocznym, jednak nie mniej niż 4.000 (cztery tysiące) złotych,
   2) opłata za rozliczanie transakcji zawartych przez Fundusz – maksymalnie 9 (dziewięć) złotych od każdej pojedynczej transakcji na papierach wartościowych,
   3) koszty związane z przechowywaniem aktywów stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt. 1 i 2, są naliczane w każdym dniu wyceny i płatne z dołu, w okresach miesięcznych.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt. 3 są pokrywane według aktualnie obowiązującej tabeli prowizji i opłat danej instytucji rozliczeniowej.

§ 20

Fundusz pokrywa bezpośrednio ze swoich aktywów koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo, których maksymalna wysokość wynosi 3,5% średniej wartości aktywów netto Funduszu w skali roku, przy czym kwota tych kosztów jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto Funduszu i płatna Towarzystwu najpóźniej piątego dnia kolejnego miesiąca. Decyzję w sprawie wysokości kosztów, o których mowa w zdaniu poprzednim, podejmuje Zarząd Towarzystwa, a informacja o aktualnej wysokości tych kosztów podawana jest na stronie internetowej Funduszu.

XIII. OBOWIĄZKI INFORMACYJNE FUNDUSZU

§ 21

1. Raz w roku, w terminie 3 (trzech) tygodni od dnia zatwierdzenia przez Towarzystwo rocznego sprawozdania finansowego Funduszu, Fundusz ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym, prospekt informacyjny zawierający Statut, informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej Funduszu oraz zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe Funduszu. Dziennikiem o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń prospektu informacyjnego Funduszu jest „Dziennik Gazeta Prawna".
2. Fundusz przesyła każdemu członkowi Funduszu, w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 (dwanaście) miesięcy, informację o środkach znajdujących się na rachunku członka, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, o wynikach działalności lokacyjnej Funduszu, a także o zasadach polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnym Funduszu, wraz ze wskaźnikami, do których są porównywane osiągane przez Fundusz stopy zwrotu. Informacja, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest przesyłana w trybie i formie uzgodnionych z członkiem Funduszu, przy czym określa się następujące tryby i formy przesyłania powyższej informacji, które mogą być stosowane w Funduszu:
   1) forma pisemna, przy użyciu przesyłki listowej, na adres wskazany przez członka Funduszu;
   2) forma elektroniczna, przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, w formacie danych zgodnym z formatem danych systemu teleinformatycznego Funduszu, na wskazany przez członka Funduszu adres poczty elektronicznej.

   W braku uzgodnienia, informację przesyła się w trybie i formie określonych w pkt. 1 niniejszego ustępu, na ostatni adres do doręczeń wskazany przez członka Funduszu.
3. Na żądanie członka Funduszu, Fundusz zobowiązany jest udzielić mu informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego rachunku, w trybie i formie określonych w ust. 2.

XIV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 22

1. Zmiana Statutu Funduszu wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego.
2. O wszelkich zmianach Statutu, Fundusz będzie informował poprzez ogłoszenie - na stronie internetowej Funduszu.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE PKO DOBROWOLNEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 ROKU

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

I. Informacje ogólne

1. Towarzystwo będące organem PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego

PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Chłodna 52, 00-872 Warszawa („Towarzystwo", „PKO BP BANKOWY PTE S.A.").

Towarzystwo jest wpisane do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000045235.

2. Fundusz

PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny („PKO DFE", „Fundusz").

Fundusz wpisany jest do rejestru funduszy emerytalnych, prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie, VII Wydział Cywilny i Rejestrowy, od dnia 13 lutego 2012 roku, pod nr Rfe 32.

Zgodnie z postanowieniami art. 100 ust. 3 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych („Ustawy") w pierwszym dniu przeliczenia następującym po dokonaniu wpłaty pierwszej składki do Funduszu wartość jednostki rozrachunkowej wyniosła 10 złotych.

3. Cele inwestycyjne

Celem inwestycyjnym PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego jest dążenie do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.

4. Stosowane ograniczenia inwestycyjne

Aktywa PKO DFE mogą być lokowane wyłącznie w lokaty o kategoriach określonych w rozdziale 15 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 291, z późn. zm.), z uwzględnieniem ograniczeń wskazanych w przepisach powyżej przywołanej ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz.U. z 2014 r., poz. 139).

5. Okres sprawozdawczy

Sprawozdanie finansowe Funduszu zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku. Dane porównawcze obejmują okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

6. Założenie kontynuacji działalności

Roczne sprawozdanie finansowe PKO DFE zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Fundusz w dającej się przewidzieć przyszłości, czyli w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym, a więc po dniu 31 grudnia 2016 roku.

Zarząd Towarzystwa nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego Funduszu istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Fundusz w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez niego dotychczasowej działalności.

7. Podatki i opłaty
Na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2016 r., poz 1888, z późn. zm.) fundusze emerytalne są zwolnione z płacenia podatku od osób prawnych.
Fundusz prowadząc działalność statutową, pokrywa z aktywów koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych. W bieżącym roku obrotowym Fundusz poniósł tego rodzaju koszty w postaci podatków od dywidend, zgodnie z obowiązującymi w danym kraju przepisami podatkowymi w ramach inwestycji w akcje spółek zagranicznych emitentów

II. Opis przyjętych zasad rachunkowości

Podstawowe zasady rachunkowości
Rachunkowość Funduszu prowadzona jest zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r., poz 1047, z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1675) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych (Dz.U. Nr 51, poz 493, z późn. zm.).

Ujmowanie w księgach rachunkowych operacji dotyczących PKO DFE

a) ujmowanie w księgach rachunkowych składników portfela inwestycyjnego
Operacje dotyczące nabycia/zbycia składników portfela inwestycyjnego ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu w dacie zawarcia umowy, po uzyskaniu dowodu księgowego potwierdzającego ich dokonanie. W przypadku umowy mającej za przedmiot nabycie lub zbycie praw majątkowych innych niż ww., prawa te ujmuje się w księgach rachunkowych jako nabyte lub zbyte w dacie rozliczenia umowy na podstawie dokumentu potwierdzającego rozliczenie transakcji nabycia/zbycia. W przypadku umowy mającej za przedmiot zbycie składników portfela inwestycyjnego z należnymi odsetkami, odsetki ujmuje się w księgach rachunkowych Funduszu w dacie zawarcia umowy, według wartości na dzień rozliczenia, uznając przychód z tytułu odsetek w wysokości zgodnej z zawartą umową.
Nabyte składniki portfela inwestycyjnego, ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu według ceny nabycia. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu, prowizję maklerską i inne opłaty z wyłączeniem opłat dla depozytariusza.
W przypadku dłużnych papierów wartościowych z naliczanymi odsetkami, wartość ustaloną w stosunku do ich wartości nominalnej i wartość naliczonych odsetek ujmuje się w księgach rachunkowych łącznie.
Składniki portfela inwestycyjnego nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero.
Nabyte lub zbyte aktywa denominowane w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD, niebędące składnikami portfela inwestycyjnego, ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu na dzień przeprowadzenia transakcji.
Na dzień wyceny aktywa wyrażone w walutach obcych ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu po przeliczeniu na walutę polską według obowiązującego w dniu wyceny średniego kursu ogłaszanego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
W przypadku sprzedaży składników portfela inwestycyjnego stosowana jest zasada „HIFO najdrożej kupione sprzedaje się pierwsze". Wynik ze zbycia składników portfela inwestycyjnego ustala się jako różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną nabycia składnika portfela, a w przypadku instrumentów wycenianych metodą liniowej amortyzacji jako różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną nabycia skorygowaną o odpis dyskonta lub premii. Spod tej zasady wyłączone są papiery wartościowe nabyte z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielonego depozytu lub pożyczki.
Papiery wartościowe nabyte z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielonego depozytu lub pożyczki zaliczane są do portfela inwestycyjnego i ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu jako depozyty, a uzyskane przychody z tytułu dyskonta księgowane są jako przychody z tytułu odsetek od depozytów.
Amortyzację premii od dłużnych papierów wartościowych ujmuje się w portfelu inwestycyjnym poprzez zmniejszenie ceny nabycia oraz zwiększenie kosztów amortyzacji premii. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych ujmuje się w portfelu inwestycyjnym poprzez zwiększenie wartości nabycia oraz przychodów z odpisu dyskonta.
Należną dywidendę z akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień, w którym akcje te po raz pierwszy były notowane na rynku regulowanym bez prawa do dywidendy. Dywidenda należna w środkach pieniężnych jest ujmowana jako należność z tytułu dywidendy, zaś dywidenda należna w papierach wartościowych jest ujmowana w portfelu inwestycyjnym Funduszu.
Przysługujące akcjonariuszom, zgodnie z uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszy spółki będącej emitentem akcji, prawo poboru akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień, w którym akcje te po raz pierwszy były notowane na rynku regulowanym bez prawa poboru.
W przypadku, gdy na rynkach zagranicznych przyjęte są odmienne zasady niż określone powyżej, nabyte prawa ujmowane są zgodnie z zasadami określonymi na tych rynkach, w dniu uzyskania dokumentu będącego potwierdzeniem tych praw.

b) ujmowanie w księgach rachunkowych operacji dotyczących Funduszu
Wpłaty dokonywane przez członków Funduszu ujmowane są na rachunku przeliczeniowym na dzień ich otrzymania.

Wpłaty są przeliczane na jednostki rozrachunkowe w najbliższym dniu wyceny po otrzymaniu wpłaty na rachunek przeliczeniowy i po identyfikacji członka, który dokonał wpłaty według wartości jednostki rozrachunkowej na dzień, w którym po raz pierwszy możliwe jest przyporządkowanie otrzymanych wpłat. Po przeliczeniu kwota składek netto oraz kwota prowizji przekazywana jest z rachunku przeliczeniowego odpowiednio na rachunek podstawowy Funduszu oraz na rachunek Towarzystwa. Środki wpłacone, których nie można przyporządkować konkretnym członkom Funduszu są ujmowane na rachunku przeliczeniowym jako środki do wyjaśnienia. Po wyjaśnieniu, którego członka dotyczą są przeliczane na jednostki rozrachunkowe według wartości jednostki ustalonej na dzień na który zostały przyporządkowane. Przyporządkowanie następuje w terminie 10 dni roboczych od dnia wpłaty. W przypadku, w którym środki te nie mogą zostać przyporządkowane, są traktowane jako środki wpłacone za osoby nie będące członkami funduszu i zwracane wpłacającemu w ciągu 12 dni od dnia wpłaty. Odsetki należne z tytułu środków przechowywanych na rachunku przeliczeniowym stanowią przychód Funduszu.

Liczba jednostek rozrachunkowych jest obliczana z dokładnością do czterech miejsc po przecinku, a ich wartość z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Obydwie wielkości są zaokrąglane na zasadach ogólnych.
Zwiększenie kapitału Funduszu, ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień przeliczenia wpłat na jednostki rozrachunkowe. Zmniejszenie kapitału Funduszu, ujmuje się w księgach rachunkowych Funduszu na dzień przeliczenia jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne.

W księgach rachunkowych Funduszu jako przychody operacyjne ujmuje się w szczególności:
- ✓ dywidendy,
- ✓ odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na rynku regulowanym, nabytych poniżej wartości nominalnej,
- ✓ odsetki,
- ✓ przychody z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów, a także związane z nimi opłaty i prowizje,
- ✓ przychody z tytułu udzielonych pożyczek w papierach wartościowych, a także związane z nimi opłaty i prowizje,
- ✓ różnice kursowe dodatnie.

Przychody z praw należnych Funduszowi ujmuje się odpowiednio za każdy dzień kalendarzowy do czasu ich wygaśnięcia.

W księgach rachunkowych Funduszu jako koszty operacyjne ujmuje się w szczególności:
- ✓ ustalone w statucie koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo,
- ✓ ustalone w statucie koszty związane z przechowywaniem aktywów Funduszu, stanowiące równowartość wynagrodzenia depozytariusza,
- ✓ amortyzację premii od dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na rynku regulowanym, nabytych powyżej wartości nominalnej,
- ✓ koszty z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów,
- ✓ koszty danin publicznoprawnych,
- ✓ różnice kursowe ujemne.

Koszty ujmowane są zgodnie z zasadą memoriałową.

Zrealizowane różnice kursowe przy sprzedaży składników portfela inwestycyjnego ujmuje się odpowiednio w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji.

Niezrealizowane różnice kursowe powstałe w wyniku aktualizacji wyceny składników portfela inwestycyjnego ujmuje się w niezrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji.

c) wynik finansowy
Wynik finansowy Funduszu obejmuje:
- ✓ wynik z inwestycji, stanowiący różnicę między przychodami operacyjnymi a kosztami operacyjnymi Funduszu,
- ✓ zrealizowany zysk (stratę) z inwestycji,
- ✓ niezrealizowany zysk (stratę) z wyceny inwestycji.

Wynik finansowy roku 2016 został zaprezentowany w bilansie w pozycji Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy.

III. Wycena aktywów PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego

Wycena papierów wartościowych będących składnikami portfela inwestycyjnego Funduszu dokonywana jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych (Dz.U. Nr 51, poz. 493 z późn. zm.) („Rozporządzenie"). W szczególności:
Aktywa i zobowiązania Funduszu wycenia się a wartość aktywów netto wylicza się na każdy dzień wyceny według stanów i wartości aktywów i zobowiązań na koniec tego dnia.
Zgodnie z § 2 Rozporządzenia wycena aktywów następuje według wartości rynkowej, z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny.
Wartość aktywów netto Funduszu ustala się pomniejszając wartość aktywów Funduszu o jego zobowiązania.
Papiery wartościowe notowane na rynku wyceny w rozumieniu § 1 pkt 1 Rozporządzenia są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z dnia wyceny. W przypadku braku kursu wyceny z dnia wyceny papiery wartościowe są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z ostatniego dnia, w którym został ustalony.
Przez kurs wyceny rozumie się średnią dzienną cenę transakcji ważoną wolumenem obrotu, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalona na rynku wyceny, kursem wyceny jest dla:
1) Treasury BondSpot Poland:
   - ✓ kurs fixingowy, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony na rynku wyceny, to
   - ✓ kurs odniesienia ustalony przez organizatora rynku wyceny,
2) dla pozostałych rynków wyceny:
   - ✓ kurs zamknięcia, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony na rynku wyceny, to
   - ✓ ostatni kurs jednolity z dnia wyceny, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony na rynku wyceny, to
   - ✓ kurs odniesienia ustalony przez organizatora rynku wyceny.

Jeżeli papiery wartościowe są w tym samym dniu notowane na więcej niż jednym rynku wyceny lub w więcej niż jednym systemie notowań to ustala się rynek wyceny i system notowań w oparciu o przewidywaną wielkość obrotu danym papierem wartościowym na rynkach wyceny i w systemach notowań. Zmiany rynku wyceny można dokonać, o ile w dwóch kolejnych miesiącach kalendarzowych obroty na innym rynku wyceny przekroczyły wielkość obrotu na dotychczasowym rynku wyceny.
Dłużne papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny są wyceniane według określonej przez Fundusz szczegółowej metodologii wyceny. Metodologie wyceny dłużnych papierów wartościowych są oparte na zdyskontowanej wartości przepływów pieniężnych. Szczegółowa specyfikacja metodologii jest każdorazowo dostosowywana do rodzaju i charakteru instrumentu finansowego z uwzględnieniem parametrów określonych w warunkach emisji.
Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe (papiery wartościowe o terminie wykupu nie dłuższym niż jeden rok, licząc od dnia jego emisji) nienotowane na rynku wyceny są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia. Jeżeli okres do rozpoczęcia notowania dłużnych papierów wartościowych nie przekracza miesiąca, są one wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.
Dłużne papiery wartościowe w okresie przed wykupem (gdy nie są notowane na rynku wyceny) od dnia następującego bezpośrednio po dniu ostatniego notowania do dnia wykupu, są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii powstałej jako różnica między ceną wykupu danego papieru wartościowego a ceną, po jakiej Fundusz wycenił te papiery w ostatnim dniu ich notowania.
Papiery wartościowe nabyte z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielonego depozytu lub pożyczki, są wyceniane metodą liniowej amortyzacji różnicy miedzy ceną odkupu papierów wartościowych a ich ceną nabycia.
Zobowiązanie Funduszu do odkupu sprzedanych papierów wartościowych po określonej cenie i w określonym terminie uznaje się za zobowiązanie z tytułu pożyczki i wycenia metodą liniowej amortyzacji różnicy między ceną odkupu papierów wartościowych a ceną ich sprzedaży.
Wartość akcji dopuszczonych do publicznego obrotu, lecz nienotowanych na rynku wyceny, jest równa wartości akcji tego emitenta notowanych na rynku wyceny. Jeżeli między akcjami nowej emisji i akcjami notowanymi na rynku wyceny istnieją różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, wartość akcji nowej emisji jest określana jako wartość akcji emisji notowanych na rynku wyceny skorygowana o wartość uprawnień przysługujących posiadaczom akcji różniących te emisje.
Aktywa lokowane za granicą wyceniane są według zasad analogicznych jak w przypadku wyceny aktywów krajowych. Wartość aktywów zagranicznych jest przeliczana na wartość w walucie polskiej według kursu średniego waluty obcej, w jakiej aktywa te są denominowane, ustalanego przez Narodowy Bank Polski na dzień wyceny.
W przypadku notowania papierów wartościowych jednocześnie na rynku wyceny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, ich wycena jest dokonywana na podstawie notowań na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte są wyceniane według ostatniej ceny ich wykupu, a jeżeli są notowane na rynku wyceny i były przedmiotem obrotu po ostatnim dniu wyceny, stosuje się zasady jak dla papierów wartościowych notowanych na rynku wyceny.
Aktywa nienotowane na aktywnych rynkach Fundusz wycenia w wartości godziwej oszacowanej na podstawie modelu, którego dane wejściowe pochodzą z aktywnego rynku.

Bilans do rocznego sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za okres zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	BILANS (w złotych)	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2016 roku
I.	**Aktywa**	**16 839 865,01**	**34 848 534,84**
1.	Portfel inwestycyjny	15 826 267,86	32 332 020,77
2.	Środki pieniężne	1 012 584,15	1 560 372,37
	b) na rachunku przeliczeniowym	1 012 584,15	1 560 372,37
	- na rachunku wpłat	1 012 048,15	1 559 864,37
	- na rachunku wypłat	536,00	508,00
3.	Należności	1 013,00	956 141,70
	a) z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego	-	952 436,87
	b) z tytułu dywidend	997,93	3 672,66
	d) z tytułu odsetek	15,07	3,42
	e) od towarzystwa	-	28,75
II.	**Zobowiązania**	**1 170 563,33**	**806 472,53**
1.	z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego	595 699,63	-
3.	wobec członków	507 743,69	724 889,87
4.	wobec towarzystwa	61 363,95	76 449,51
6.	pozostałe zobowiązania	5 756,06	5 133,15
III.	**Aktywa netto (I - II)**	**15 669 301,68**	**34 042 062,31**
IV.	**Kapitał funduszu**	**15 434 853,84**	**32 414 292,95**
V.	**Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy**	**234 447,84**	**1 627 769,36**
1.	Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	64 882,09	191 827,19
2.	Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	218 581,84	1 493 419,05
3.	Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-49 016,09	-57 476,88
VI.	**Kapitał i zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy, razem (IV+V)**	**15 669 301,68**	**34 042 062,31**

Rachunek zysków i strat do rocznego sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za okres zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (w złotych)	od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku	od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku
I.	**Przychody operacyjne**	**191 038,95**	**743 572,92**
1.	Przychody portfela inwestycyjnego	189 406,31	693 720,17
	a) dywidendy i udziały w zyskach	66 455,37	356 022,61
	b) odsetki, w tym	122 950,94	337 697,56
	- odsetki od dłużnych papierów wartościowych	119 356,78	317 440,55
	- odsetki od depozytów bankowych i bankowych papierów wartościowych	3 594,16	20 257,01
2.	Przychody ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych	1 226,42	1 274,78
3.	Różnice kursowe dodatnie powstałe w związku z wyceną praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw bedących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	389,22	48 436,97
4.	Pozostałe przychody	17,00	141,00
II.	**Koszty operacyjne**	**205 152,20**	**616 627,82**
1.	Koszty zarządzania funduszem	204 788,30	556 748,61
5.	Różnice kursowe ujemne powstałe w związku z wyceną praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw bedących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	363,90	56 993,43
6.	Koszty danin publicznoprawnych	-	2 867,78
7.	Pozostałe koszty	-	18,00
III.	**Wynik z inwestycji (I - II)**	**-14 113,25**	**126 945,10**
IV.	**Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)**	**-111 250,21**	**1 266 376,42**
1.	Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	17 449,13	1 274 837,21
2.	Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-128 699,34	-8 460,79
V.	**Wynik finansowy (III + IV)**	**-125 363,46**	**1 393 321,52**

Zestawienie zmian w aktywach netto do sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO			
A.	**Zmiana wartości aktywów netto**	**31 grudnia 2015 roku**	**31 grudnia 2016 roku**
I.	**Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego**	**5 876 243,94**	**15 669 301,68**
II.	**Wynik finansowy w okresie sprawozdawczym (razem), w tym**	**-125 363,46**	**1 393 321,52**
1.	Wynik z inwestycji	-14 113,25	126 945,10
2.	Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	17 449,13	1 274 837,21
3.	Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-128 699,34	-8 460,79
III.	**Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym, w tym**	**9 918 421,20**	**16 979 439,11**
1.	Zwiększenia kapitału z tytułu wpłat przeliczonych na jednostki rozrachunkowe	10 265 874,61	18 992 853,73
2.	Zmniejszenia kapitału z tytułu umorzenia jednostek rozrachunkowych	347 453,41	2 013 414,62
IV.	**Łączna zmiana wartości aktywów netto w okresie sprawozdawczym (II+III)**	**9 793 057,74**	**18 372 760,63**
V.	**Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego (I+IV)**	**15 669 301,68**	**34 042 062,31**
B.	**Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych**		
I.	**Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych w okresie sprawozdawczym, w tym**	**724 356,9426**	**1 216 470,8261**
1.	Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na początek okresu sprawozdawczego	428 535,6352	1 152 892,5778
2.	Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na koniec okresu sprawozdawczego	1 152 892,5778	2 369 363,4039
II.	**Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową**	**-0,12**	**0,78**
1.	Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na początek okresu sprawozdawczego	13,71	13,59
2.	Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na koniec okresu sprawozdawczego	13,59	14,37
3.	Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	-0,88%	5,74%
4.	Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	13,29	13,09
5.	Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	14,68	14,44
6.	Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na ostatni dzień wyceny w okresie sprawozdawczym	13,59	14,37

Zestawienie portfela inwestycyjnego do rocznego sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za okres zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

Lp.	ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO								
	Instrument finansowy	według stanu na dzień							
		31.12.2015 r.				31.12.2016 r.			
		Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
2.	Obligacje emitowane przez Skarb Państwa	8 414	8 547,37	8 673,47	51,51	20 236	20 229,28	20 329,34	58,34
	Skarb Państwa - DS1017 - 25/10/2017	450	480,16	483,68	2,87	80	85,19	83,24	0,24
	Skarb Państwa - DS1019 - 25/10/2019	500	561,83	568,24	3,37	500	561,83	547,72	1,57
	Skarb Państwa - DS1020 - 25/10/2020	121	131,43	138,91	0,82	-	-	-	-
	Skarb Państwa - DS1021 - 25/10/2021	92	104,67	109,52	0,65	-	-	-	-
	Skarb Państwa - DS1023 - 25/10/2023	41	41,84	44,97	0,27	-	-	-	-
	Skarb Państwa - OK0116 - 25/01/2016	410	397,23	409,45	2,43	-	-	-	-
	Skarb Państwa - PS0416 - 25/04/2016	140	145,43	146,31	0,87	-	-	-	-
	Skarb Państwa - PS0417 - 25/04/2017	520	542,32	559,08	3,32	-	-	-	-
	Skarb Państwa - PS0418 - 25/04/2018	120	123,27	128,65	0,76	-	-	-	-
	Skarb Państwa - PS0718 - 25/07/2018	170	161,72	175,21	1,04	-	-	-	-
	Skarb Państwa - PS0719 - 25/07/2019	800	829,41	846,21	5,03	1 400	1 458,61	1 453,98	4,17
	Skarb Państwa - PS1016 - 25/10/2016	120	125,17	124,17	0,74	-	-	-	-
	Skarb Państwa - WS0429 - 25/04/2029	59	70,45	77,25	0,46	-	-	-	-
	Skarb Państwa - WS0922 - 23/09/2022	65	75,46	78,34	0,47	-	-	-	-
	Skarb Państwa - WZ0117 - 25/01/2017	1 000	1 000,25	1 008,72	5,99	1 000	1 000,25	1 008,03	2,89
	Skarb Państwa - WZ0118 - 25/01/2018	1 000	997,97	1 006,96	5,98	10 850	10 863,28	10 953,40	31,43
	Skarb Państwa - WZ0119 - 25/01/2019	590	588,30	593,03	3,52	1 090	1 088,05	1 097,88	3,15
	Skarb Państwa - WZ0120 - 25/01/2020	600	592,80	599,80	3,56	1 300	1 288,25	1 301,73	3,74
	Skarb Państwa - WZ0121 - 25/01/2021	686	678,24	681,01	4,04	1 336	1 319,20	1 324,22	3,80
	Skarb Państwa - WZ0124 - 25/01/2024	630	613,72	608,95	3,62	1 330	1 288,52	1 282,96	3,68
	Skarb Państwa - WZ0126 - 25/01/2026	300	285,71	285,02	1,69	1 350	1 276,11	1 276,20	3,66
12.	Depozyty w bankach krajowych w walucie polskiej	-	1 117,02	1 117,02	6,63	-	2 851,43	2 851,43	8,18
	mBank S.A. - 04/01/2016	-	500,00	500,00	2,97	-	-	-	-
	mBank S.A. - 04/01/2016	-	550,00	550,00	3,27	-	-	-	-
	mBank S.A. - 04/01/2016	-	67,02	67,02	0,40	-	-	-	-
	Bank Millennium S.A. - 02/01/2017	-	-	-	-	-	500,00	500,00	1,43

	mBank S.A. - 02/01/2017	-	-	-	-	-	2 200,00	2 200,00	6,31
	mBank S.A. - 02/01/2017	-	-	-	-	-	151,43	151,43	0,43
27.	Akcje spółek notowanych na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	636 340	6 119,71	6 035,78	35,84	957 839	7 845,72	7 914,64	22,71
	AC SA	8 000	243,27	251,12	1,49	-	-	-	-
	ALIOR BANK SA	4 500	322,22	299,97	1,78	17 000	877,26	931,60	2,67
	AMICA SA	-	-	-	-	2 326	395,63	433,66	1,24
	APATOR SA	-	-	-	-	7 633	207,07	226,85	0,65
	ASSECO BUSINESS SOLUTIONS SA	2 273	27,33	34,89	0,21	-	-	-	-
	ASSECO POLAND SA	4 500	251,35	255,51	1,52	11 000	595,29	607,97	1,74
	ATENDE SA	10 000	26,15	26,90	0,16	31 706	84,37	119,85	0,34
	BANK HANDLOWY W WARSZAWIE SA	455	28,25	33,07	0,20	-	-	-	-
	BANK MILLENNIUM SA	65 000	437,09	365,30	2,17	19 940	107,72	102,89	0,30
	BANK ZACHODNI WBK SA	1 250	359,18	357,69	2,12	-	-	-	-
	COMARCH SA	2 100	237,76	241,31	1,43	-	-	-	-
	ELEKTROBUDOWA SA	1 915	193,35	248,49	1,48	3 038	318,47	327,04	0,94
	ELEMENTAL HOLDING SA	-	-	-	-	115 614	393,48	415,05	1,19
	ENEA SA	-	-	-	-	23 000	222,90	220,11	0,63
	ERBUD SA	9 756	309,21	270,34	1,61	9 756	309,21	273,07	0,78
	EUROCASH SA	-	-	-	-	19 310	739,18	760,04	2,18
	FERRO SA	55 659	557,94	561,04	3,33	-	-	-	-
	GETIN HOLDING SA	-	-	-	-	422 978	407,54	435,67	1,25
	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE SA	2 350	90,55	84,08	0,50	2 350	90,55	93,46	0,27
	ING BANK ŚLĄSKI SA	1 900	260,47	231,23	1,37	-	-	-	-
	INTROL SA	3 502	24,51	29,66	0,18	3 316	22,88	30,08	0,09
	KGHM POLSKA MIEDŹ SA	275	52,29	17,62	0,10	-	-	-	-
	LENA LIGHTING SA	9 430	28,50	38,29	0,23	10 430	32,32	38,90	0,11
	LIBET SA	137 000	358,33	232,90	1,38	137 000	358,33	168,51	0,48
	MBANK SA	250	78,90	78,98	0,47	3 067	1 052,41	1 026,56	2,95
	MCI CAPITAL SA	32 000	408,87	370,88	2,20	26 615	338,81	241,40	0,69
	NETIA SA	53 788	291,25	290,46	1,72	-	-	-	-
	OT LOGISTICS SA	174	33,98	29,61	0,18	1 392	33,98	38,04	0,11
	P.A. NOVA SA	8 294	140,03	189,19	1,12	11 567	202,49	286,86	0,82
	PKP CARGO SA	995	78,90	67,03	0,40	-	-	-	-
	PRIME CAR MANAGEMENT SA	-	-	-	-	4 196	135,68	140,36	0,40
	ROBYG SA	154 000	329,37	425,04	2,52	-	-	-	-
	SKARBIEC HOLDING SA	-	-	-	-	3 721	100,62	105,08	0,30
	STELMET SA	-	-	-	-	2 799	85,44	85,76	0,25
	TORPOL SA	48 000	577,10	587,04	3,49	-	-	-	-
	TRAKCJA PRKII SA	15 000	168,20	189,45	1,13	38 676	464,07	545,33	1,56
	UNIWHEELS AG	1 000	115,90	124,81	0,74	-	-	-	-
	VISTAL GDYNIA SA	2 757	27,74	26,63	0,16	1 830	18,41	15,32	0,04
	ZUE SA	-	-	-	-	27 579	251,61	245,18	0,70
	ZPUE SA	217	61,72	77,24	0,46	-	-	-	-
43.	Razem lokaty krajowe	644 754	15 784,10	15 826,27	93,98	978 075	30 926,43	31 095,41	89,23
60.	Akcje spółek notowanych na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska	-	-	-	-	60 000	1 296,30	1 236,61	3,55
	DISTRIBUIDORA	-	-	-	-	60 000	1 296,30	1 236,61	3,55
71.	Razem lokaty zagraniczne	-	-	-	-	60 000	1 296,30	1 236,61	3,55
72.	Razem lokaty	644 754	15 784,10	15 826,27	93,98	1 038 075	32 222,73	32 332,02	92,78

Zestawienie zmian w kapitale własnym do rocznego sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za okres zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku	od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku
I.	Kapitały razem funduszu na początek okresu sprawozdawczego	5 876 243,94	15 669 301,68
1.	Kapitał funduszu na początek okresu sprawozdawczego	5 516 432,64	15 434 853,84
1.1.	Zmiany w kapitale funduszu	9 918 421,20	16 979 439,11
	a) zwiększenia z tytułu	10 265 874,61	18 992 853,73
	- wpłat członków	9 776 699,31	17 297 496,73
	- otrzymanych wpłat transferowych	489 097,91	1 695 357,00
	- pokrycia szkody	77,39	-
	b) zmniejszenia z tytułu	347 453,41	2 013 414,62
	- wypłat transferowych	19 780,32	9 049,44
	- wypłat osobom uprawnionym	3 717,24	24 230,41
	- pozostałe	323 955,85	1 980 134,77
1.2.	Kapitał funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	15 434 853,84	32 414 292,95
2.	Wynik finansowy	234 447,84	1 627 769,36
II.	Kapitały razem w dyspozycji funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	15 669 301,68	34 042 062,31

Dane uzupełniające do sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

I.	Dane uzupełniające o pozycjach bilansu za poprzedni i bieżący okres sprawozdawczy w odniesieniu do pozycji	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2016 roku
2.	„Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wpłat"; informacje o wielkości:	1 012 048,15	1 559 864,37
	b) środków wpłaconych przez członków	1 011 790,96	1 542 316,03
	c) środków z tytułu otrzymanych wypłat transferowych	257,19	17 548,34
3.	„Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wypłat"; informacje o wielkości środków:	536,00	508,00
	d) innych	536,00	508,00
4.	„Należności z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego"; informacje o wielkości należności z tytułu sprzedaży:	-	952 436,87
	a) akcji i praw z nimi związanych	-	952 436,87
5.	„Należności z tytułu odsetek"; informacje o wielkości odsetek od:	15,07	3,42
	b) składników portfela inwestycyjnego, w tym:	15,07	3,42
	- obligacji*	-	-
	- depozytów bankowych	15,07	3,42
6.	„Należności od towarzystwa"; informacje o wielkości należności z tytułu:	-	28,75
	b) innych	-	28,75
7.	„Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego"; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu nabycia:	595 699,63	-
	a) akcji i praw z nimi związanych	595 699,63	-
9.	„Zobowiązania wobec członków"; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	507 743,69	724 889,87
	a) wpłat	507 486,50	707 341,53
	b) wypłat transferowych	257,19	17 548,34
10.	„Zobowiązania wobec towarzystwa"; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	61 363,95	76 449,51
	a) opłaty od składki	34 202,50	12 883,00
	c) opłat za zarządzanie	26 961,45	63 566,51
	d) innych	200,00	-
11.	„Zobowiązania pozostałe"; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	5 756,06	5 133,15
	c) innych	5 756,06	5 133,15

*) Kwota należności z tytułu odsetek od obligacji została w bilansie PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego ujęta w pozycji Portfel inwestycyjny. Za rok 2015 jest to kwota 91.184,24 PLN, za rok 2016 kwota 166.764,08 PLN

II.	Dane uzupełniające o pozycjach rachunku zysków i strat za poprzedni i bieżący okres sprawozdawczy	od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku	od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku
1.	informacje o wielkości przychodów z:	191 038,95	743 572,92
	a) rachunków środków pieniężnych	1 226,42	1 274,78
	b) depozytów bankowych	3 594,16	20 257,01
	c) obligacji	119 356,78	317 440,55
	g) innych, w tym:	66 861,59	404 600,58
	- dywidend i udziałów w zyskach	66 455,37	356 022,61
2.	Informacje o dodatnich różnicach kursowych, w podziale na:	389,22	94 187,70

	a) ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji:	-	13 867,21
	- akcji i praw z nimi związanych	-	13 867,21
	b) ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z wyceny inwestycji:	-	31 883,52
	- akcji i praw z nimi związanych	-	31 883,52
	c) ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	389,22	48 436,97
4.	Informacje o ujemnych różnicach kursowych, w podziale na:	363,90	56 993,43
	c) ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	363,90	56 993,43
5.	Informacje na temat wielkości kosztów danin publicznoprawnych	-	2 867,78
	a) dywidendy zagraniczne na podstawie umów DTT	-	2 867,78
6.	„Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji"; informacje o wielkości zysku (straty) z:	17 449,13	1 274 837,21
	a) akcji i praw z nimi związanych	17 841,73	1 450 922,91
	b) obligacji skarbowych	-392,60	-176 085,70
7.	„Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji"; informacje o wielkości zysku (straty) z:	-128 699,34	-8 460,79
	a) akcji i praw z nimi związanych	-97 931,22	93 154,44
	b) obligacji skarbowych	-30 768,12	-101 615,23

Prezes Zarządu — Ewa Małyszko

Wiceprezes Zarządu — Marzena Koczut

Wiceprezes Zarządu — Wojciech Rostworowski

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych — Małgorzata Kożuszko

Warszawa, dnia 17 lutego 2017 roku

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa, Polska
Tel. +48 (22) 528 11 00
Faks +48 (22) 528 10 09
kpmg@kpmg.pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia PKO BP BANKOWY Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A.

Opinia o sprawozdaniu finansowym

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego z siedzibą w Warszawie, ul. Chłodna 52, 00 - 872 Warszawa („Fundusz"), na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, zestawienie portfela inwestycyjnego oraz bilans sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 r., rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w aktywach netto, zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej Towarzystwa

Zarząd PKO BP BANKOWY Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A. („Towarzystwo") jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przekazuje rzetelny i jasny obraz zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości"), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i innymi obowiązującymi przepisami prawa. Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane sprawozdania finansowe nie zawierały istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, Zarząd Towarzystwa oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości oraz Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. Standardy te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnego zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym spowodowanego oszustwem lub błędem.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wydrukowano w Polsce.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., a Polish limited liability partnership and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved. Printed in Poland.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000339519
NIP 527-26-45-362
REGON 142078130

mBank

Warszawa, dnia 17 lutego 2017 r.

Oświadczenie

mBank S.A., wypełniając obowiązki depozytariusza na rzecz PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego potwierdza zgodność danych zawartych w sprawozdaniu finansowym Funduszu sporządzonym na dzień 31 grudnia 2016 r. za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. ze stanem faktycznym.

W okresie, którego dotyczy sprawozdanie Funduszu, mBank S.A. prowadził rejestr aktywów Funduszu oraz nadzorował między innymi terminowe rozliczanie transakcji dotyczących aktywów funduszu, obliczanie wartości aktywów netto Funduszu i przestrzeganie limitów inwestycyjnych.

W imieniu mBank S.A.:

wicedyrektor
Departament Usług Powierniczych
Artur Jakubowski

Sporządził: Gabriela Dolata

mBank S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Senatorska 18, 00-950 Warszawa, zarejestrowany przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237, posiadający numer identyfikacji podatkowej NIP: 526-021-50-88, o wpłaconym w całości kapitale zakładowym, którego wysokość wg stanu na dzień 01.01.2016 r. wynosi 168.955.696 złotych.

KPMG

Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem sprawozdania finansowego, które przekazuje rzetelny i jasny obraz, w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd Towarzystwa oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe PKO Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego:

- przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Funduszu na dzień 31 grudnia 2016 r., finansowych wyników działalności za rok obrotowy kończący się tego dnia zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w ustawie o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych,
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Funduszu; oraz
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych, we wszystkich istotnych aspektach, ksiąg rachunkowych.

W imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Nr ewidencyjny 3546
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa

Justyna Zań
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 12750
Komandytariusz, Pełnomocnik

20 lutego 2017 r.